

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/160/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123010231
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123010231.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Andrey Kondllovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. B., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 27.03.2023, č. k. 35PP/8/2023-45, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 26.10.2023 v Trnave takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) uznesením zo dňa 27.03.2023, č. k. 35PP/8/2023-45, podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného A. B. (ďalej len „odsúdený“) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 27T/43/2020 zo dňa 25.11.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/30/2021.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody aj prvá materiálna podmienka, a to že svojím správaním vo výkone trestu odňatia slobody preukázal polepšenie, avšak nebola splnená druhá materiálna podmienka, že možno od neho v budúcnosti očakávať vedenie riadneho života po prepustení na slobodu.

Pokiaľ ide o prvú materiálnu podmienku okresný súd konštatoval jej splnenie, pretože z hodnotenia Ústavom na výkon trestu odňatia slobody vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nesplnenie tejto materiálnej podmienky. Odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody nebol disciplinárne potrestaný. Počas výkonu trestu odňatia slobody nebol pracovne zaradený z dôvodu štúdia a výkonu nariadeného ochranného liečenia. V rámci programu zaobchádzania plní stanovené ciele.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, okresný súd uviedol, že táto u odsúdeného splnená nie je. Odsúdený momentálne vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 2 roky a 4 mesiace, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 27T/43/2020 za prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona. Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má celkovo 5 záznamov pre rôznorodú trestnú činnosť (ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky, vydieranie, porušovanie domovej slobody, výtržníctvo). Z odpisu registra trestov tiež vyplýva, že odsúdenému boli najskôr ukladané tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom, následne, nakoľko sa odsúdený dopúšťal trestnej činnosti aj v priebehu skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia, mu bol uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody. Skúsenosti s jeho predchádzajúcim spôsobom života tak nesvedčia v prospech novej prognózy, že by v prípade prepustenia viedol riadny život na slobode. Takéto očakávanie je nereálne, pretože odsúdený už mal v minulosti šancu

v podobe podmiennečného odsúdenia preukázať, že vie viesť riadny život, túto možnosť nevyužil, opakovane sa dopúšťal trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený, teda ani predchádzajúce odsúdenia nemali na neho pozitívny vplyv. Z hodnotenia ústavu vyplýva menej priaznivá resocializačná prognóza. Z uvedeného dôvodu má okresný súd obavu, že aj v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nebude viesť riadny život, keďže predchádzajúce miernejšie formy potrestania nemali na odsúdeného pozitívny vplyv. Okresný súd je toho názoru, že odsúdený spôsobom svojho doterajšieho života neposkytuje garanciu a zmierňuje obavu z páchania trestnej činnosti. Napriek tomu, že odsúdený v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody preukazuje svojim správaním polepšenie, jeho zjavné protiprávne konanie počas pobytu na slobode, ktorého sa dopúšťa opakovane v krátkych časových odstupoch od predchádzajúceho protiprávneho konania, v čase, kedy sa zjavne výchovný účel podmiennečného trestu odňatia slobody minul účinkom, neumožňujú okresnému súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu.

Záverom okresný súd skonštatoval, že riziko recidívy u odsúdeného nie je eliminované a nie je možné zodpovedne dospieť k záveru, že od odsúdeného možno očakávať, že po podmiennečnom prepustení povedie riadny život. Úplnú nápravu odsúdeného je možné dosiahnuť len úplným výkonom uloženého trestu odňatia slobody.

Po vyhlásení napadnutého uznesenia sa prokurátor vzdal práva podať sťažnosť, avšak odsúdený zahlásil sťažnosť. V písomnom odôvodnení zahlásenej sťažnosti odsúdený uviedol, že sa nemôže stotožniť s argumentami Okresného súdu Trnava, pretože jeho návrh na podmiennečné prepustenie je v celosti dôvodný, keďže sú splnené formálne ako aj materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie. K formálnej podmienke dodal, že v súčasnej dobe má vykonanú požadovanú dĺžku nepodmiennečného trestu odňatia slobody, keďže bol právoplatne odsúdený za trestný čin, ktorý je z trestnoprávneho hľadiska posudzovaný ako prečin. K materiálnym podmienkam dodal, že je viac než opodstatnené, že v prípade jeho podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bude viesť riadny život. Sociálne zabezpečenie, predovšetkým bývanie a prácu, má zabezpečené. Svoje konania oľutoval, vzal si z nich ponaučenie, chcel by sa vrátiť k rodine a riadne pracovať. Prácu má zabezpečenú v spoločnosti D. E. B., kde v prípade jeho prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bude pracovať ako skladník a manipulačný pracovník skladu. Je pravdou, že už bol viackrát súdne trestaný, avšak z tohto faktu automaticky nevyplýva záver, že v prípade jeho prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody by nevedol riadny život. Práve naopak, mal za to, že zo svojej minulosti si vzal ponaučenie (nechce sa vrátiť do väzenia) a je možné očakávať, že v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody v budúcnosti bude viesť riadny život. Poukázal aj na skutočnosť, že pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody viedol riadny život, bol zamestnaný, nedopúšťal sa žiadnej trestnej činnosti. Uvedené jednoznačne preukazuje, že je schopný viesť riadny život. Nástupom do výkonu trestu odňatia slobody mu však bola táto možnosť odobratá. Bol toho názoru, že jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s uložením skúšobnej doby by malo na neho veľmi pozitívny vplyv. Podmiennečné prepustenie s uložením skúšobnej doby by predstavovalo dlhšie trvajúci trest a dohľad nad ním, ako jeho držanie vo výkone trestu odňatia slobody. Mal by možnosť preukázať, že dokáže viesť riadny život. Samotný výkon trestu odňatia slobody môže negatívne pôsobiť na väznené osoby, najmä izolácia a vplyv iných väznených osôb, čomu sa dá predísť okrem iného aj kratším trvaním výkonu trestu odňatia slobody. Správne načasovanie opustenia väznice, doplnené dohľadom a sprevádzaním odsúdeného počas skúšobnej doby, napomáha skutočnému cieľu výkonu trestu odňatia slobody viac, ako snaha o dlhšiu nápravu odsúdeného vo väznici. Náprava odsúdeného a ochrana spoločnosti sa totiž neprejaví v „umelom“ väzenskom prostredí, ale až na slobode. Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 02.09.2022, č. k. 12Nt/115/2022-17 rozhodol o jeho prepustení z ochranného protitoxikomanického liečenia ústavnou formou, ktoré mu bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 25.10.2020, sp. zn. 27T/43/2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 22.03.2022, sp. zn. 3To/30/2021, pretože dospel k záveru, že účel ochranného ústavného protitoxikomanického liečenia u neho bol splnený. Od rozhodovania o jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (dňa 27.03.2023) nastali nasledovné zmeny: Je od 10.05.2023 zaradený do práce a to z dôvodu, aby pomáhal svojej matke, ktorá má nízky príjem a nie je schopná prispievať odsúdenému v dostatočnej miere. V rámci svojho pracovného zaradenia vykonáva činnosti: vykladanie kamiónov a paliet, štítkovanie tovaru a prebaľovanie tovaru. Okrem uvedeného je veľmi dôležité, že formou listovej komunikácie nadviazal kontakt so svojou bývalou priateľkou A. E., s ktorou pravidelne udržiavajú kontakt (tak formou listovej komunikácie, ako aj cez

Skype, pričom menovaná bola už dvakrát aj na návšteve v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou). Menovaná má aj maloletého syna (trojročného), ktorého biologickým otcom síce nie je, ale tento ho má rád, ako keby bol jeho vlastný syn. On a menovaná si chcú po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody založiť rodinu. Chce sa starať o svoju priateľku ako aj o maloletého. Z uvedeného vyplýva, že má ďalší vážny dôvod prečo viesť riadny život po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Ďalej poukázal na obsah Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10.11.2009, sp. zn. III. ÚS 154/09. Okresný súd Trnava sa v napadnutom uznesení dostatočným spôsobom nevysporiadal s argumentmi obhajoby, keďže v posudzovanej trestnej veci boli splnené jednak formálne ako i materiálne podmienky podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Okresný súd Trnava sa však nezaoberal aktuálnou situáciou, hodnotením jeho snahy o nápravu ani zmenou pohľadu na život, ktoré skutočnosti boli popísané už v samotnej žiadosti o jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Mal za to, že súd svoje rozhodnutie nezdôvodnil adekvátne, nebral do úvahy aktuálne rodinné pomery a nevysvetlil, prečo nepovažuje stanovenie skúšobnej doby a prípadné nariadenie dohľadu nad odsúdeným za dostatočné opatrenie. Mal za to, že argumentácia súdu o nesplnení podmienky prognózy riadneho života v budúcnosti je príliš všeobecná a nedostatočne odôvodnená. Okresný súd opomenul zohľadniť judikatúru Ústavného súdu o zmysle a účele inštitútu podmieneného prepustenia a svoj záver o nedostatku prognózy vedenia riadneho života založil na predchádzajúcom konaní sťažovateľa, ktoré už nie je možné zmeniť. Poukázal aj na obsah nálezu Ústavného súdu ČR zo dňa 29.09.2021, sp. zn. III. ÚS 1873/21. Navrhol, aby Krajský súd v Trnave postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku v plnom rozsahu zrušil napadnuté uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 27.03.2023, sp. zn. 35PP/8/2023, a vo veci sám rozhodol, že ho podmienené prepustí z výkonu trestu odňatia slobody a určí mu dlhšiu skúšobnú dobu, eventuálne, aby Krajský súd v Trnave postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku v plnom rozsahu zrušil napadnuté uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 27.03.2023, sp. zn. 35PP/8/2023, a vo veci sám rozhodol, že ho podmienené prepustí z výkonu trestu odňatia slobody s dlhšou skúšobnou dobou. s dohľadom.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- a) nie je prípustná,
- b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- c) nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosti, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť bola podaná voči rozhodnutiu, voči ktorému je prípustná, podala ju osoba oprávnená - odsúdený a v zákonom stanovenej lehote. Zároveň preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil aj to, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmienené prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený už vykonal pomernú časť – jednu polovicu – z trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za prečin (v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona), a to dňa 01.02.2023.

Okresný súd vyhodnotil, že správanie odsúdeného vo výkone trestu preukazuje polepšenie tak, aby bolo možné dospieť k záveru, že táto podmienka je splnená v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona. Krajský súd sa však nemôže stotožniť s prezentovaným názorom okresného súdu. Práve naopak, vychádzajúc zo záverov hodnotenia riaditeľa ústavu a kriminálnej anamnézy odsúdeného je krajský súd toho názoru, že odsúdený sa len formálne prispôbil podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, ktorý záver mimo iné podporuje aj resocializačná prognóza, ktorá sa u odsúdeného z hľadiska hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti javí ako menej priaznivá. V prospech odsúdeného nesvedčí ani skutočnosť, že napriek výkonu polovice uloženého trestu nebol doposiaľ disciplinárne odmenený. Okrem toho odsúdený bol už v minulosti vo výkone trestu odňatia slobody, a preto aj skúmanie všetkých relevantných skutočností na účely posúdenia prvej materiálnej podmienky musí byť prísnejšie, a tak je podľa názoru krajského súdu vzhľadom na tieto zistené skutočnosti potrebné na odsúdeného aj naďalej pôsobiť špecifickými

formami a metódami vlastnými podmienkam vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré sú nevyhnutné pre dovršenie jeho nápravy.

Pokiaľ ide o splnenie druhej materiálnej podmienky, okresný súd správne a v súlade so zákonom dospel k záveru o tom, že žiadna z objektívne zistiteľných skutočností nedáva dostatočné záruky na to, že v prípade prepustenia na slobodu odsúdený bude viesť riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane. Takéto očakávanie nie je reálne, pretože odsúdený má v odpise registra trestov zaznamenaných celkom 5 odsúdení. Čo sa týka prihliadnutia na jeho zaradenie na výkon trestu odňatia slobody, odsúdený bol síce zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, avšak je umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“. Vzhľadom na skutočnosť, že odsúdený nespĺňa ani prvú materiálnu podmienku, nemožno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 ods. 1 Trestného zákona.

Na margo sťažostnej argumentácie odsúdeného treba uviesť, že posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojim spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné zaradiť aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, aj na základe ktorých súd prognózuje správanie odsúdeného v prípade podmieneného prepustenia. Formálne deklarovanie odsúdeného, že po prepustení z výkonu trestu bude viesť usporiadaný život, zamestná sa, nebolo pre súd presvedčivým argumentom na jeho podmienené prepustenie, pretože životné a rodinné zázemie mal vytvorené aj v minulosti, a preto tieto tvrdenia odsúdeného nie sú dostatočne spôsobilé rozptýliť obavu z toho, že by v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu pokračoval v trestnej činnosti, lebo jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti rôzneho druhu sú zjavné. Na jednej strane krajský súd oceňuje ľútosť odsúdeného nad spáchanou trestnou činnosťou a jeho ponaučenie sa z nej, no na strane druhej tieto skutočnosti nepostačujú na prijatie záveru, že jeho náprava bola po čiastočnom výkone trestu odňatia slobody dovršená, resp. realizovaná v takej miere, že v ďalšom výkone trestu nie je potrebné pokračovať. Podľa názoru krajského súdu jeho ochota viesť riadny život je len deklarovaná a je v rozpore s jeho správaním sa v minulosti. Odsúdený na verejnom zasadnutí pred okresným súdom neprezentoval žiadne skutočnosti, z ktorého by bolo možné vyvodiť skutočnú snahu po náprave, napr. neprezentoval ani či prisľub na prijatie do zamestnania trvá, keďže do práce mal nastúpiť od 01.03.2023.

Prihliadnuc aj na skutočnosti rezultujúce z hodnotenia správania sa odsúdeného v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, dobu doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody, povahu spáchaného činu aj na trestnú minulosť odsúdeného, sťažostný súd dospel k záveru, že od odsúdeného nie je možné s rozumnou istotou očakávať, že tento v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Treba zdôrazniť fakt, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje žiadny právny nárok. Podmienené prepustenie je odôvodnené len vtedy, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, teda, že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti.

Krajský súd k sťažostným námietkam odsúdeného dodáva, že síce podľa hodnotenia riaditeľa ústavu odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a odporučil jeho podmienené prepustenie, avšak súd, ktorý rozhoduje o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach, pričom len súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmienené prepustenie odsúdenej osoby z výkonu trestu odňatia slobody.

Záverom krajský súd pripomína, že na to, aby mohol byť odsúdený podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody musí v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona okrem formálnej podmienky súčasne spĺňať aj dve materiálne podmienky a to, že svojim správaním vo výkone trestu odňatia slobody preukázal polepšenie a zároveň je možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Odsúdený

nesplňa obe materiálne podmienky, a preto okresný súd správne a v súlade so zákonom rozhodol, keď jeho návrh na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Keďže krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie, resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.